

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ МИСТЕЦТВ
ІМЕНІ І. П. КОТЛЯРЕВСЬКОГО

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ТЕОРІЯ ТА ІСТОРІЯ ТЕАТРУ АНІМАЦІЇ

Спеціальність	026 Сценічне мистецтво	
Галузь знань	02 Культура і мистецтво	
Ступінь вищої освіти	Бакалавр	
Освітньо-професійна програма / Освітньо-наукова програма	ОПП “Театрознавство” ОПП “Сценічне мистецтво (Акторське мистецтво драматичного театру і кіно, Акторське мистецтво театру ляльок)”, профілізація “Акторське мистецтво театру ляльок”, ОПП “Сценічне мистецтво (Режисура драматичного театру, Режисура театру ляльок)”, профілізація “Режисура театру ляльок”	
Курс	4	
Семестр	7-8	
Обсяг дисципліни (години / ECTS)	120/4	
Статус дисципліни (обов’язкова / вибіркова)	Обов’язкова	
Мова викладання	Українська	
Інформація про викладача	Прізвище, ім’я, по батькові	Щукіна Юлія Петрівна
	Науковий ступінь, вчене/почесне звання	Кандидат мистецтвознавства, доцент
	Посада	Завідувачка кафедри театрознавства, доцент
	Профіль викладача, e-mail	https://scholar.google.com.ua/citations?user=ABHzDJAAAAAJ&hl=uk ORCID https://orcid.org/0000-0001-8329-6828 Julia.shchukina@num.kh.ua
Анотація	Підготовка бакалаврів покликана ознайомити їх з необхідними знаннями з теорії та історії розвитку світового театру анімації від доби Античності до сучасності. На заняттях бакалаври отримують знання щодо видової своєрідності театру анімації, його типології, традиційних моделей театру анімації в країнах Європи та Сходу, драматургії, режисерських моделей театру анімації XX – XXI століть, розвитку акторських шкіл в цьому виді театру	

Мета дисципліни	Формування адекватного і систематизованого уявлення здобувачів акторської, режисерської та театрознавчої спеціалізацій про масштаб такого феномену як традиційний та сучасний світовий театр анімації
Програмні результати навчання	<p>ПРН01. Визначати взаємозв'язок цінностей громадянського суспільства із засадами розвитку сфери культури й мистецтва в Україні.</p> <p>ПРН02. Мати концептуальні наукові та практичні знання у сфері сценічного мистецтва.</p> <p>ПРН03. Вільно спілкуватися з професійних питань державною та іноземною мовами усно і письмово.</p> <p>ПРН04. Здійснювати пошук необхідної інформації у професійній літературі, в мережі Інтернет та інших джерелах.</p> <p>ПРН06. Генерувати та концептуалізувати художню ідею та твір.</p> <p>ПРН07. Обирати, аналізувати та інтерпретувати художній твір для показу (демонстрації), самостійно обирати критерії для його оцінки.</p> <p>ПРН10. Розуміти сценічне мистецтво як художній та соціокультурний феномен, знати специфічні відмінності художньої мови театру та перформативних мистецтв</p> <p>ПРН12. Знати основні етапи (епохи, стилі, напрямки) у розвитку театру, літератури, образотворчого мистецтва, музики, кіно; основні факти про видатних особистостей у сфері мистецтва; класифікувати види та жанри сценічного мистецтва.</p> <p>ПРН13. Самостійно ідентифікувати напрями та концепції сценічного мистецтва у контексті сучасного художнього життя.</p> <p>ПРН14. Аналізувати та оцінювати досягнення художньої культури, твори літератури та мистецтва з урахуванням історичного контексту.</p> <p>ПРН15. Знати закони психології творчості.</p> <p>ПРН16. Вміти передавати знання про сценічне мистецтво та практичний досвід фахівцям і нефахівцям.</p> <p>ПРН17. Вміти обирати адекватні засоби презентації результатів власної професійної діяльності у сфері сценічного мистецтва.</p> <p>ПРН 18. Проводити професійну діяльність у сфері сценічного мистецтва з урахуванням правових, економічних та етичних аспектів.</p> <p>ПРН 19. Вміти організовувати та керувати професійним розвитком осіб та груп, розробляти та реалізовувати творчі проекти; аналізувати проблемні ситуації й приймати обґрунтовані рішення для їх розв'язання.</p>
Загальні компетентності	<p>ЗК02. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій.</p> <p>ЗК03. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК04. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. ЗК06. Здатність використовувати інформаційні і комунікаційні технології. ЗК08. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.</p>

<p>Спеціальні компетентності</p>	<p>СК01. Здатність генерувати задум та здійснювати розробку нової художньої ідеї та її втілення у творі сценічного мистецтва.</p> <p>СК02. Здатність до творчого сприйняття світу та його відтворення у художніх сценічних образах.</p> <p>СК04. Здатність до професійного опанування змістових (інформаційного, виразно-образного) рівнів сценічного твору.</p> <p>СК05. Здатність до публічної презентації результату своєї творчої (інтелектуальної) діяльності.</p> <p>СК07. Здатність до розуміння та оцінювання актуальних культурно-мистецьких процесів.</p> <p>СК09. Здатність співвідносити особисте розуміння художньої ідеї та твору із зовнішнім контекстом.</p> <p>СК10. Здатність передавати знання про сценічне мистецтво та практичний досвід фахівцям і нефахівцям.</p> <p>СК11. Здатність аналізувати твори літератури і мистецтва на основі критичного осмислення теорій, принципів, методів і понять сценічного мистецтва.</p> <p>СК12. Здатність орієнтуватися в історії різних видів мистецтва, розуміти можливості використання їх виражальних засобів при створенні синтетичного за своєю природою твору сценічного мистецтва (творчого проєкту).</p> <p>СК13. Здатність вільно орієнтуватися у напрямках, стилях, жанрах та видах сценічного мистецтва, творчій спадщині видатних майстрів.</p> <p>СК14. Здатність враховувати етичні засади професійної діяльності.</p> <p>СК16. Здатність до критичного аналізу, оцінки та синтезу нових складних ідей у творчо-виробничій сценічній діяльності.</p> <p>СК17. Здатність до спілкування з широкою професійною та науковою спільнотою та громадськістю з питань сценічного мистецтва та виробництва; до взаємодії із представниками інших творчих професій</p>
<p>Зміст навчальної дисципліни</p>	<p>7 семестр</p> <p>Тема 1. Театр анімації як вид театрального мистецтва.</p> <p>Тема 2. Витоки театру анімації. Лялька.</p> <p>Тема 3. Театр анімації від Античності до Відродження.</p> <p>Тема 4. Традиційний західноєвропейський театр ляльок Нового часу (XVII – XVIII ст.).</p> <p>Тема 5. Вплив вистав європейських лялькарів на творчість класиків світової літератури.</p> <p>Тема 6. Визначення театру ляльок-автоматів та його філософсько-естетичні основи у добу Просвітництва.</p> <p>Тема 7. Філософсько-естетичні основи театрів народів Сходу.</p> <p>Тема 8. Теорія театру анімації у доби Романтизму і Символізму.</p> <p>Тема 9. Погляди Ш. Нодьє і Ш. Маньєна на походження театру ляльок.</p> <p>Тема 10. Практика європейського театру ляльок кін. XVIII – поч. XX ст.</p> <p>Тема 11. Становлення професійного нетрадиційного театру</p>

	<p>анімації в Російській імперії. Провідні режисерські концепції театру анімації в СРСР. Уроки натуралізму в театрі ляльок.</p> <p>Тема 12. Перша в СРСР вища школа лялькарів та її вплив на розвиток театру анімації.</p> <p>8 семестр</p> <p>Тема 13. Джерела театру анімації: від традиційного вертепу до авангардних пошуків Л. Курбаса.</p> <p>Тема 14. Становлення професійного театру анімації у 1920-і рр..</p> <p>Тема 15. Всеукраїнський показовий театр в Харкові під керівництвом І. Шаховця.</p> <p>Тема 16. Масове утворення державних театрів ляльок в Україні. Роль учнів Л. Курбаса у їх розбудові.</p> <p>Тема 17. Продовження процесу організації театрів ляльок в післявоєнний період.</p> <p>Тема 18. Харківський театр ляльок ім. Н. Крупської. Визначальна роль В. Афанасьєва у професіоналізації театру ляльок України.</p> <p>Тема 19. Творчість Йозефа Скупи та театр «S+H». Діяльність UNIMA. Театр «Цендеріке».</p> <p>Тема 20. Театр анімації СРСР 70-х – 80-х рр. XX ст. Внесок українських митців у феномен «Уральської зони».</p> <p>Тема 21. Театр анімації країн Балтії.</p> <p>Тема 22. Організаційна, драматургічна і режисерська реформа театру анімації України у 1960-1970-і рр.</p> <p>Тема 23. Сучасний світовий театр анімації: основні тенденції розвитку. Проблема театральних шкіл.</p> <p>Тема 24. Режисура і сценографія в театрі анімації України у 1980-2020-і рр.</p>
Види занять	лекційні, семінарські, самостійна робота
Методи навчання	словесний метод (лекція, дискусія, співбесіда тощо; робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування, складання реферату); самостійна робота (підготовка до семінару)
Форми та методи оцінювання	<p>Оцінювання результатів навчання студентів здійснюється за 100-бальною шкалою та шкалою ЄКТС відповідно до Положення про організацію та проведення поточного та семестрового контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти.</p> <p>Поточний контроль (max 60 балів): усне опитування, письмові роботи</p> <p>Підсумковий семестровий контроль (max 40 балів): диференційований залік, усний екзамен.</p>
	<p>Умовою допуску до підсумкового семестрового контролю є виконання програми навчальної дисципліни й отримання за виконання завдань поточного контролю не менше ніж 20 балів.</p> <p>Мінімальна загальна кількість балів для отримання позитивної оцінки з дисципліни – 60.</p>

<p>Особливості та політики дисципліни</p>	<p>Під час вивчення навчальної дисципліни викладач та здобувачі комунікують завдяки таким засобам, як: Moodle, листування через e-mail, посилання на google-диск, листування у групі в соцмережах.</p> <p>Від студентів очікується регулярне відвідування усіх видів занять згідно з розкладом.</p> <p>Порядок повторного проходження контрольних заходів та ліквідації академічної заборгованості визначено Положенням про організацію та проведення поточного та семестрового контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти.</p> <p>Необхідною вимогою під час навчання є дотримання академічної доброчесності (списування (в т.ч. і з використанням гаджетів) під час поточного та підсумкового контролю заборонено).</p> <p>В університеті панують взаємоповага, шанобливість, чесність.</p>
<p>Рекомендовані джерела інформації</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Вашкель, Г. (2018) Театр ляльок у Польщі. Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики освіти : зб. наук. статей. Вип. 51. ХНУМ. URL: https://www.researchgate.net/publication/333781622_The_Puppet_Theatre_in_Poland 2. Іванова, Д. (2014) Діяльність київського театру «Арлекін» як крок до професіоналізації театру ляльок України. Аспекти мистецької освіти в сучасному українському соціокультурному просторі: матеріали всеукр. наук. симпозіуму. Інститут культурології НАМУ. URL: http://www.icr.kiev.ua/ukr/24_kvitnja_2014_r_Naukovii_simpozium 3. Русабров, Є. (2005) Компоненти та художні засоби театру анімації. Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики освіти : зб. наук. праць. Харків. держ. ун-т мистецтв ім. І.П. Котляревського. 15. 4. Федас Й.Ю. Український народний вертеп (у дослідженнях XIX – XX ст.). К. : Наукова думка. 1987. 184 с. Електронний ресурс: http://ethnic.history.univ.kiev.ua/data/2002/13/articles/7.pdf 5. Франко, І. До історії українського вертепа XVIII в. URL: https://www.twirpx.com/file/1161907/ 6. Шукіна, Ю. (2023) Процеси оновлення художньої мови театру анімації в другій половині XX – на початку XXI століття : навч.-метод. посібник. Колегіум URL: https://repo.num.kharkiv.ua/handle/num/601

Силабус розроблено відповідно до робочої програми навчальної дисципліни «Історія та історія театру анімації», затвердженої науково-методичною радою Харківського національного університету мистецтв імені І. П. Котляревського «27» вересня 2022 р..